

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 6/10 99 om regeringens børnekulturpolitiske indsats.

(Redegørelse nr. R 2).

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Det er regeringens mål, at alle børn i Danmark skal have de bedst tænkelige betingelser for at leve sig ind i, opleve og bidrage til vores samfund og dets fællesskaber.

I denne redegørelse stiller regeringen forslag om et børnekulturpolitisk program med udgangspunkt i tre kulturpolitiske mål:

For det første skal kulturpolitikken medvirke til, at børn så tidligt som muligt føler, at de er en del af et fællesskab. De skal vide, at de ikke er alene, men med i en større helhed. Børn skal derfor møde samfundets værdier i de sammenhænge, hvor de færdes. Og de skal møde voksne, som er parate til at delagtiggøre dem i den fælles kulturarv og den kulturelle mangfoldighed.

For det andet skal kulturpolitikken bidrage til, at børn kan udvikle sig og udfolde sig på deres egne betingelser. Deres fantasi, skabertrang og kropsforståelse skal udfordres. Også de børn, der ikke i dag tiltrækkes af kulturtilbudene. Eller ikke føler sig velkomne.

For det tredje skal kulturpolitikken vedkende sig et ansvar for at beskytte børn, f.eks. i forhold til medieudviklingen. Børn har ret til en barndom, hvor der tages hensyn til deres udvikling og modenhed. Børn skal have mulighed for at udvikle sig til ansvarlige borgere snarere end købelystne kunder.

I denne redegørelse fokuseres der på indsatsen for børn op til 12-14-års-alderen.

Mange af vore kulturinstitutioner og store dele af kulturlivet i øvrigt er allerede meget engagerede i realiseringen af disse kulturpolitiske mål. Kulturinstitutionerne er med til at give børnene det fundament af værdier, fortællinger og drømme, som er forudsætningen for at udvikle dem til åbne, stærke børn og senere myndige voksne.

Regeringen ønsker at styrke disse vigtige sider af det danske kulturliv.

PROGRAM – BØRN OG KULTUR

Derfor iværksættes et program, som sætter børnenes mulighed for at udfolde deres fulde potentiale forrest i børnekulturpolitikken.

De overordnede mål for regeringens børnekulturprogram er:

Alle børns kulturelle muligheder skal styrkes
Alle børn skal have lettere adgang til kulturarven
Alle børn skal have flere voksenkontakter
Alle børn skal høres
Alle børn skal beskyttes

Endvidere skal børn både kunne modtage, deltage i og selv være skabende inden for kulturens verden. Principperne om kultur for børn, kultur med børn og kultur af børn skal fastholdes.

Programmet skal løbe i fire år, og erfaringsopsamlingen bruges som afsæt til kulturpolitiske debatter og nye initiativer, der kan bidrage til at udvikle en børneorienteret kulturpolitik på centralt og lokalt plan.

Programmet rummer følgende 10 punkter:

1. Kulturråd for børn og lokale børnekulturkoordinatorer

Kulturministeriet skal fortsat motivere til igangsætning af decentrale og tværministerielle, fornyende børnekulturprojekter. Erfaringerne med Kulturens Børn (se bilag) viser, at et idéskabende, rådgivende og – et af relativt beskedent omfang – bevillende udvalg kan være afgørende for udviklingen af bevidstheden om betydningen af børns kulturelle vilkår. Derfor vil der blive taget initiativ til at styrke den idé, Kulturens Børn bygger på.

Initiativ:

Det tidligere børnekulturpolitiske udvalg (Kulturens Børn) erstattes af et *Kulturråd for Børn*, hvis hovedopgave bliver at gennemføre en række væsentlige elementer i det nye program: *Børn og Kultur*.

Rådet beskikkes for en fire-årig periode og får ni medlemmer. Fem, herunder formanden, udpeges af kulturministeren. De øvrige fire medlemmer udpeges af – og repræsenterer – de råd, nævn og organisationer, som er særlig relevante for børns kulturelle udfoldelse.

Også på lokalt plan skal ansvaret for børns kulturelle vilkår synliggøres og styrkes. Der er

brug for at få bygget bro mellem det politisk-administrative niveau, de professionelle faggrupper og forældrene i forsøget på at sætte børns kulturelle situation på den politiske dagsorden. Der skal skabes overskuelighed og handlemuligheder i børns liv på tværs af den traditionelle sektoropdeling.

Børns kulturelle interesser i et område bør koordineres og kan eventuelt varetages af en lokal koordinator, der kan være talerør i forhold til statslige initiativer, den kommunale politik på området og institutionernes planer og aktiviteter. Opgaven kunne lægges hos bibliotekerne, andre institutioner eller ildsjæle i det lokale kulturliv, som har lyst og mod til at være tovholdere for børnekulturen.

På lokalt niveau vil der i samarbejde med Biblioteksstyrelsen, med udgangspunkt i bibliotekerne, blive taget initiativ til at etablere en koordinator-forsøgsordning i en række kommuner.

2. Nye partnerskaber for børn og kultur

Barnelivet er ikke ligesom politik adskilt i sektorer. En kulturpolitik med barnet i centrum må bygge bro mellem de forskellige forvaltninger. Der er allerede samarbejde mellem Kulturministeriets institutioner og de institutioner, hvor børn i stor udstrækning lever deres liv (dagplejer, børnehaver, skoler, skolefritidsordninger og foreninger). Den kulturelle udfordring for børnene kunne imidlertid blive større, hvis samarbejdet blev bedre. På centralt niveau betyder det, at samarbejdet imellem de ministerier, der har med børn at gøre, skal styrkes, og at Kommunernes Landsforening i højere grad skal inddrages i regeringens børnekulturpolitiske initiativer.

På lokalt plan må samspillet mellem de institutioner, der forvalter de kulturelle, sociale og uddannelsesmæssige sider af børns liv, intensiveres. Et sådant samarbejde kan sikre, at også de svagere stillede børn får kulturelle udfoldelsesmuligheder.

Dette kan f.eks. udmøntes i en række byttehandler:

Kultursektoren kan tilbyde skolen kunstnere til de musiske fag. Skolen kan til gengæld tilbyde rammer og engagerede børn. Kultursektoren kan tilbyde museer, biblioteker, teatre, biografier og andre kulturelle institutioner. Skolen kan tilbyde fremvisningsmuligheder, ekskursioner, efterbearbejdelse og pædagogisk dialog. Kul-

tursektoren kan tilbyde musikskoler, billedværksteder, dramaskoler og andre skabende miljøer.

Skolen kan tilbyde en timeplan, hvor børn oplever og undervises i de musiske discipliner. Kultursektoren kan tilbyde lokalradio/tv, medieskoler og medie- og videoværksteder. Skolen kan tilbyde en stærkt stigende interesse i at inddrage de nye medier i undervisningen.

Disse udvekslingsmuligheder skal gøres mere synlige. På alle tænkelige områder skal samarbejdsmulighederne afdækkes, så vi får etableret nye partnerskaber, hvor kultur, skole, fritidsordninger og sociale institutioner spiller sammen.

Initiativ:

Det kommende Kulturråd for Børn vil få til opgave at afprøve forskellige samarbejdsmodeller mellem kultursektorens institutioner og foreninger på den ene side og skoler, fritidsordninger og daginstitutioner på den anden side.

3. Teater, musik og billedkunst for børn

Det bedste af dansk børneteater har internationalt ry. Der findes over 110 børneteatergrupper i Danmark. Langt de fleste børn ser mindst én teaterforestilling om året i skolen eller i en institution. Børns muligheder for selv at deltage i teateraktiviteter har udviklet sig markant, ikke mindst inden for amatørteatret. I dag er der dramaskoler i omkring 50 kommuner.

Børn er storforbrugere af musik. Årgange og grupperinger af børn signalerer ofte deres indbyrdes tilhørsforhold gennem valg af musik. Musikskolerne udgør i den sammenhæng en stærk kulturpolitisk manifestation. I dag har børn i næsten alle landets kommuner adgang til en musikskole – i 1999 er der 235 musikskoler med 135.000 elever.

Musikskolerne har imidlertid ventelister, og antallet af musikskoleelever udgør en stadig mindre del af de samlede børneårgange. Derfor er det nødvendigt at styrke den levende musik, hvor børn selv er udøvende. I den sammenhæng må folkeskolens musikundervisning sikres en central placering.

Billeder indtager en stadig større plads i børns tilværelse. Børn og unge skal i stadig højere grad læse og fortolke billeder af mange forskellige slags. Der er ca. 100 billedskoler i landet. Langt de fleste er oprettet på privat initiativ

og finansieres gennem deltagerbetaling og offentlige tilskud.

En del steder i landet eksperimenterer man for øjeblikket med musiske skoler, hvor både billedkunst, drama og musik tilbydes inden for den samme organisation og fysiske ramme. De musiske skoler vinder ved at samle flere kunstarter under samme tag både pædagogisk, kunstnerisk og ressourcemæssigt.

Initiativ:

Kulturrådet for Børn skal inden for de givne økonomiske rammer i samarbejde med Statens Musikråd, Teaterrådet, et muligt fremtidigt Billedkunstråd og relevante faglige organer under Undervisningsministeriet præsentere idéer til, hvorledes flere børn kan komme til at opleve og deltage i teater-, musik- og billedkunstaktiviteter.

Kulturrådet for Børn skal i samarbejde med ovennævnte organer og Undervisningsministeriet komme med forslag til, hvordan den tværfaglige musiske idé om fælles huse kan udbredes både uden for og inden for folkeskolens rammer.

4. Børns adgang til kulturarven

Børn skal have nem adgang til historien og kulturarven, vor egen såvel som andre samfunds - på en måde, som appellerer til deres fantasi og videbegær.

Der er ikke i museumsloven en forpligtelse til at satse på et børnepublikum. De fleste museer satser alligevel meget bevidst på formidling til børn. De kulturhistoriske museer har eksempelvis budt på et bredt spekter af oplevelser lige fra arkæologiske udgravninger til deltagelse i iscenesatte historiske begivenheder. Kunstmuseerne har oprettet værkstedsaktiviteter for børn. De store museer har opbygget egentlige børnemuseer eller børnehuse som en del af deres virksomhed - museer, der er indrettet på børnenes præmisser. Det gælder både Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst og Louisiana.

Museernes formidling til børn skal til stadighed udvikles, bl.a. ved at inddrage de nye medier i arbejdet. I dag er det muligt at »gå« på museum på nettet.

Initiativ:

Det nye Kulturråd for Børn vil få til opgave - sammen med Statens Museumsnævn - at udar-

bejde en strategi for, hvordan formidlingsindsatsen over for børn, f.eks. gennem informationsteknologi, kan styrkes. I arbejdet med en kommende revision af museumsloven vil muligheden for yderligere initiativer blive belyst.

5. Børn og medier

Inden børn fylder 16 år har de tilbragt flere timer med medier, end de har været i skolen. De fleste børn anvender en bred vifte af medier, og 7-12-årige børn bruger dem 3 ½ time dagligt.

Piger og drenge anvender medierne forskelligt. Drengene bruger generelt mere tid foran computeren end piger, og drenge foretrækker at spille action-spil, mens pigerne har mere lyst til at »chatte« på Internettet.

Markedet har indtil nu desværre været tilbøjelig til hovedsageligt at producere actionvideospil, og ikke produkter, som piger interesserer sig for. En af de vigtigste kulturpolitiske udfordringer er derfor at sikre kvalitet i det samlede medieudbud, og at der også findes tilbud og muligheder for piger.

Herudover bør vi kulturpolitisk sørge for, at der er et dansk alternativ til de mange udenlandske produktioner. Blandt andet derfor har Kulturministeriets Udviklingsfond udpeget multimedieområdet som et særligt satsningsfelt.

Samspillet mellem tv-, video- og filmproduktion har haft stor betydning for udviklingen af børnefilm. Filmloven sikrer, at minimum 25 pct. af bevillingerne til filmproduktion anvendes til film for børn og unge. Med den markante forøgelse af støtten til filmområdet er disse muligheder blevet endnu bedre.

Videomediet gør det let at producere film - en mulighed, som skal åbnes for flere skoler og institutioner. Filminstituttets nyoprettede Center for Børne- og Ungdomsfilm skal bidrage til at udbygge samarbejdet mellem filmmiljøet, skoler og ungdomsinstitutioner.

Initiativ:

Kulturministeriet vil opfordre Kulturrådet for Børn til at støtte projekter, der giver børn adgang til at opleve og selv skabe film- og mediekunst, herunder multimedieværker. Ligeledes vil Kulturministeriet opfordre til, at børn og medier fra år 2001 bliver et satsningsområde for Kulturministeriets Udviklingsfond.

Endvidere vil Kulturministeriet søge belyst, hvilken betydning piger og drenges forskellige medieforbrug har for børns selvopfattelse og

for fremtidens samfund. Sammenhængen mellem medieforbrug og social baggrund vil også blive belyst.

Kulturministeriet vil i en kommende resultatkontrakt med Det Danske Filminstitut aftale, at Filminstituttet fra år 2000 iværksætter en plan for at fremme audiovisuelle produktioner for børn og unge i samarbejde med andre medieorganisationer. I planen indgår:

- Produktion af flere film for børn og unge.
- En særlig indsats på multimedieområdet for børn og unge.
- Opbygningen af en skolebioordning.
- Fortsat udvikling af nye former for uddannelses-tv.
- Mere målrettede publikationer og information til børn og lærere om levende billeder.
- Etableringen af en international børnefilmfestival i København.

Desuden skal børnene kunne møde filmens kunstnere på daginstitutioner og skoler.

Regeringen vil i forbindelse med forhandlingerne om den nye mediepolitiske aftale arbejde for, at public service-stationerne kan øge deres egenproduktion af dansk tv-fiktion for børn.

Samtidig vil Kulturministeriet opfordre Kulturrådet for Børn til at tage initiativ til et »børne-tv-forum«, som skal mødes regelmæssigt og bl.a. drøfte, hvordan det sikres, at børn får stadig mere dansk kvalitets-tv. DR, TV2 og Filminstituttet samt de uafhængige produktionselskaber vil ud over Kulturrådet selv være naturlige deltagere i et sådant dialog-forum.

6. Børn skal beskyttes

Den omfattende udvikling i mediekulturen og børns uhindrede adgang til at opleve stort set alt stiller krav om beskyttelse. Tv-stationerne skal blive bedre til at beskytte børn mod vold, både gennem øget oplysning af børn og forældre før udsendelser med vold og gennem en hensigtsmæssig programlægning.

Når det gælder computerspil, har børn også krav på en beskyttelse imod forrående og skræmmende billedindtryk. Computerspil er et nyt område, hvor der mangler viden, både om de psykologiske effekter og om, hvordan spillene udbredes og når frem til børnene. Derfor har Kulturministeriet sat undersøgelser i gang, der skal afdække problemets omfang.

Initiativ:

Regeringen vil tage initiativ til, at børn sikres reklamefri zoner på tv, og at der sættes en stopper for reklamer rettet direkte mod børn. Reklamer for tv-stationernes egne kommercielle produkter til børn uden for reklameblokkene skal stoppes, og forbudet mod skjult reklame skal skærpes, særligt i forbindelse med børneudsendelser. De økonomiske konsekvenser af disse forbud vil blive undersøgt og indgå som ét blandt flere elementer i den økonomiske aftale, som det kommende medieforlig skal munde ud i.

Regeringen vil desuden støtte EU's fortsatte arbejde med at fremme en international lovgivning, der opfordrer udbydere på Internettet til styrket selvregulering og etik i internethenvisninger til børn.

Når de endelige resultater af undersøgelserne om computerspils indvirken på børn foreligger, vil regeringen i samarbejde med Medierådet for Børn og Unge overveje, om der - eventuelt på nordisk plan - kan indføres en mærkningsordning for computerspil i lighed med den eksisterende ordning for videofilm.

7. Samtalevenner, værdier og foreningsliv

Det vigtigste værn mod rodløshed er det fælles sprog, de fælles værdier og dermed vore fælles referencer. Dette henter børn i mødet med mange voksne og med hinanden. I dag har mange børn for lidt kontakt med voksne - ud over deres forældre og pædagoger. Kulturpolitikken bør derfor skabe rammer for flere møder mellem voksne og børn, flere samtalemuligheder og handlefællesskaber. Børn skal have voksne samtalevenner.

I foreningslivet og i idrætten er der mulighed for at skabe et forpligtende møde mellem børn og voksne. Foreningslivet i Danmark er netop kendetegnet ved, at mennesker engagerer sig af lyst. De frivillige ledere og trænere er personligt engagerede i det fællesskab, foreningen repræsenterer, og det liv, der udfolder sig der. Børn har her muligheden for at møde voksne, som involverer sig i børnenes udvikling - ikke fordi det er deres arbejde, men fordi de synes, det er vigtigt og sjovt.

Rækkevidden af disse frirum skal uddybes. Med udgangspunkt i foreningslivets lokale forankring skal samarbejdet med lokalområdets institutioner om at sikre børnene indhold og helhed i deres hverdag styrkes og understøttes.

Samarbejdet kan omfatte daginstitutioner, skoler, skolefritidsordninger og kulturelle institutioner såsom biblioteker og musikskoler.

En række offentlige institutioner vil også have mulighed for at etablere sådanne møder mellem børn og voksne. F.eks. kunne museer og biblioteker lave aftaler med ældre om fortællearrangementer. Ungdomsskoler og fritidsklubber kunne inddrage pensionerede håndværkere til at demonstrere det gamle håndværk osv.

Børns deltagelse i foreningslivet og lokalsamfundets øvrige fællesskaber kan også være et inspirerende udgangspunkt for mødet med andre kulturer og for børns demokratiske medansvar.

Initiativ:

Det Idrætspolitiske Idéprogram er iværksat med det formål at udvikle idrættens kulturpolitiske dimension og styrke mangfoldigheden, kvaliteten og ytringsfriheden i det danske idrætsliv. Programmet skal bl.a. støtte forsøg med fristeder for børn, hvor de kan møde lokalsamfundets voksne, og det skal støtte unges demokratiske medleven i organiseringen af idrætsaktiviteter.

Ved den kommende revision af folkeoplysningsloven vil regeringen foreslå, at kommunerne får mulighed for at støtte samarbejdsinitiativer via den såkaldte »mindst fem procentpulje«. Lokale- og Anlægsfonden vil i nogle tilfælde kunne bidrage til at skabe fysiske rammer for samværet.

Kulturministeriet vil bede det kommende Kulturråd for Børn om at understøtte og udvikle mulighederne for, at børn kan få glæde af den viden og det menneskelige overskud, som mange af vore ældre medborgere besidder.

8. Børn og biblioteker

Folkebibliotekerne har en lang tradition for et højt og alsidigt aktivitetsniveau i forhold til børnene, og børnene er flittige til at søge oplevelser og viden på bibliotekerne.

Folkebibliotekets særlige rolle som et fristed, hvor børnene hverken er elever eller klienter, har stor betydning for børns hverdag og udvikling. Det er børnenes ønsker – deres kreativitet og lyst til at lære – der er udgangspunktet for besøget på biblioteket, uanset om det sker sammen med forældrene, daginstitutionen eller skolen.

Vi skal satse endnu mere bevidst på børnebibliotekernes rolle som kulturformidlere. Bibliotekerne har navnlig fokuseret på at styrke børnenes læsning – og har derfor i nogen udstrækning baseret kulturformidlingen i forhold til børnene på børnebøgerne. Det skal de fortsætte med, men bibliotekerne bør arbejde mere målrettet for at udvikle rollen som kulturelt rum, hvor børnene kan udfolde og udvikle deres fulde potentiale.

Derfor er det vigtigt, at vi fastholder bibliotekslovens bestemmelser om, at folkebibliotekerne skal have afdelinger for børn, og at bibliotekerne skal søge at tilpasse åbningstiden efter brugernes behov. Netop åbningstiden er af uvurderlig betydning for børnefamilierne, og bibliotekerne bør arbejde mere aktivt for at tilgode denne brugergruppe. En del folkebiblioteker holder for eksempel åbent om søndagen og får på denne måde gode erfaringer med rollen som mødested i et tidsrum, hvor børnefamilierne har god tid til at være sammen.

Men børnebibliotekerne skal også have mere at byde på. Børnebiblioteket skal være et medieværksted – et »medieeksperimentarium«, hvor børnene sammen med de voksne kan lege og lære med de nye medier. Vi bør arbejde for, at alle børn har adgang til Internettet og lyd-, billede- og multimedier på biblioteket. Kun derved kan alle børn opleve de nye muligheder og få skærpet deres kritiske sans i forhold til udbudet på mediemarkedet. Børnebiblioteket er et oplagt sted, hvor børn kan opsøge og hjemlåne ikke blot bøger, men eksempelvis også fiktions- og dokumentarfilm, musik-cd'er og cd-rommer.

Blandt folkebibliotekerne er der allerede i dag igangsat mange initiativer med henblik på at udvikle og styrke børnebiblioteket. For eksempel har en del biblioteker arbejdet bevidst på at inddrage børn og unge i børnebibliotekets virksomhed, f.eks. ved at styrke børnenes indflydelse på materialevalget, på den fysiske indretning af biblioteket og på bibliotekets forskellige kulturelle aktiviteter for børn og unge.

Endvidere har Biblioteksstyrelsen taget skridt til at understøtte udviklingen af børnebibliotekernes rolle som uforpligtende mødesteder og som medieværksteder. Som et særligt tiltag har Biblioteksstyrelsen afsat midler til samarbejde mellem folke- og skolebiblioteker i perioden 1999 til 2001.

Initiativ:

Regeringen vil tage initiativ til en ændring af folkebiblioteksloven, så folkebibliotekernes udbud af materiale udvides over en flerårig periode til også at inkludere Internet, IT-arbejdspladser samt hjemlån af nye digitale medier.

Kulturministeriet forventer at indgå en aftale med Kommunernes Landsforening om det økonomiske grundlag for lovforslaget i løbet af sommeren.

I sammenhæng hermed vil regeringen følge udviklingen på det ophavsretlige område med henblik på at styrke og forenkle bibliotekernes og rettighedshavernes muligheder for at indgå aftaler om biblioteksudlån af blandt andet filmmateriale og elektroniske multimedier.

9. Børn og fysiske rammer

Børn oplever deres omverden struktureret af voksne. Nærmiljøet har mistet betydning som det sted, de selv kan udforske og erobre. Børn mangler frirum befriet for voksenstyring og farlig trafik. Hvis børn i dag skulle tegne deres eget landkort, ville det fremstå som en blanding af små øer af institutioner og steder, de er fortrolige med, og store hvide bare pletter, som de ikke kender, fordi de transporteres rundt. Børn er fremmede i den moderne by. Kulturpolitisk er det vigtigt at genskabe livet i lokalområderne.

Der er behov for at eksperimentere med nye institutions- og skolebyggerier, nye typer idrætshaller m.v. med henblik på at give børnene en bedre fysisk ramme for deres dagligdag.

De fysiske rammer skal også være i orden for børn med handicap. Kulturministeriet har fremlagt en handlingsplan for handicappedes adgang til kulturen, og ministeriet har i de seneste tre år afsat 5 mio. kr. om året til forbedring af handicaptilgængelighed på ministeriets institutioner. Disse midler har bl.a. støttet indkøb af hjælpemidler til Børnenes Kunstmuseum på Statens Museum for Kunst.

Initiativ:

By- og boligministeren har netop iværksat sin handlingsplan til forbedring af bymiljøet, herunder oprettelse af en bypolitisk pulje. Denne vil bl.a. kunne bruges til forbedring af byernes fysiske rammer og flere herligheder set med børneøjne.

Undervisningsministeriet og Forskningsministeriets Byggedirektorat har i samarbejde med

Kulturministeriet udskrevet tre arkitektkonkurrencer om fremtidens skolebyggeri med fokus på spillet mellem arkitektur og pædagogik. Ligeledes iværksætter Lokale- og Anlægsfonden løbende projekter, som bidrager til at udvikle nye fysiske rammer og ny arkitektur på kultur- og fritidsområdet – med særlig vægt på børn og unges udfoldelser.

Med henblik på at styrke børnenes forståelse af rum, by og arkitektur iværksættes pilotprojekter med skoletjenester på arkitekturområdet. Et eksempel herpå er Dansk Arkitektur Center, Gammel Doks igangværende pilotprojekt med tematimer om arkitektur og bybevidsthed for skoleklasser.

Kulturministeriet vil også fremover støtte bestræbelserne på at gøre hele kulturlivet tilgængeligt for børn med handicap. Kulturministeren vil derfor fortsat søge Finansudvalgets tilslutning til, at der årligt afsættes midler af Kulturministeriets tipsmidler til forbedring af tilgængelighed.

10. Mere fokus på børn i kulturlovene

De centrale love på kulturområdet (biblioteksloven, musikloven, teaterloven, filmloven, litteraturloven og museumsloven) tilgodeser i dag i et vist omfang børns kulturelle udfoldelse og oplevelser. Men der kan på alle kulturlivets områder satses mere på at inddrage børnene. Derfor skal kulturlovgivningen gennemgås med henblik på at sikre, at de børnekulturpolitiske mål får en mere fremtrædende plads på de enkelte kulturelle områder. Målet er, at der i alle kulturlove skal være en markant børneprofil.

Initiativ:

En forbedring af børns kulturelle vilkår vil indgå i lovarbejdet i takt med, at de enkelte love skal fornyes eller revideres.

Kulturministeriet vil endvidere overveje særlige indsatser i forhold til børn på de mange andre områder, hvor ministeriet er med til at understøtte rammerne for kulturinstitutionernes og -regionernes arbejde.

AFSLUTNING

Børns opvækst og vilkår har alle dage været på dagsordenen. Men vi har vel aldrig tidligere været i en periode, hvor de voksne i så høj grad var optaget af deres børns barndom – for barn-

dommens egen skyld. I tidligere tider var barndommen blot et forstadium til voksenlivet, og den primære opgave var at forberede børnene på det »rigtige« liv. Når man tugtede dem, var det ikke af ondskab, men for at hærde dem til voksenlivets strabadser.

I dag tror vi på, at barndommen er en del af livet i sin egen ret, og at børn har krav på at nyde og opleve denne periode af deres liv på barnets betingelser, uden at der hele tiden skal skeles til værdien i forhold til næste naturlige livsperiode. Barndommen bør i dag være en lige så vigtig del af livet som det kommende voksenliv. Voksne lever heller ikke længere selv deres voksenliv alene for at sikre sig et godt otium. Vi lever vores livsperioder ud. Det skal børnene også.

Bilag

Oversigt over initiativer fra Kulturministeriets rådgivende udvalg i spørgsmål om børn, unge og kultur, »Kulturens Børn«:

Kulturens Børn (og forgængeren Arbejdsgruppen om Børn og Kultur) har inden for de seneste ti år været initiativtager til eller været ansvarlig for en lang række aktiviteter. Den følgende oversigt dækker de væsentligste, større initiativer med angivelse af tidsperioden, budgetramme og samarbejdspartnere:

OK for børn

Forsøgsordning med mærkning af videofilm for børn og unge. Ordningen blev gennemført og finansieret i et samarbejde mellem de relevante brancheforeninger, Det Danske Filminstitut og Arbejdsgruppen om Børn og Kultur. I forbindelse med ordningen blev der udsendt en kampagnefolder, tre vejledningspjecer og tre vejledende mærkater.

Tid: 1983-85. Budget: 500.000 kr.

PRØV SELV - at sætte noget i gang

Forsøgsordning med støtte til børn og unges egne kulturprojekter. Ordningen blev påbegyndt som en landsdækkende støtteordning, der senere blev afløst af en ordning i Fyns Amt og Viborg Amt samt i udvalgte kommuner rundt om i landet. For begge ordninger findes korte rapporter.

Tid: 1986-90. Budget: 650.000 kr.

Støtteordning for børnelitteratur

Støtteordning bestående af henholdsvis en præmieringsordning og en initiativstøtteordning for den udsatte og særligt omkostningskrævende børne- og ungdomslitteratur, herunder såkaldt »smalle« udgivelser og udgivelser for små målgrupper.

Tid: 1986-88. Budget: 1.500.000 kr.

Børn Som Medborgere

Forsøgsprojekt i fem kommuner med inddragelse af børn og unge i det kommunale arbejde. Forsøget blev gennemført i samarbejde med Det Tværministerielle Børneudvalg, herunder især Miljøministeriet, Socialministeriet og Undervisningsministeriet. Forsøget er evalueret i to slutrapporter og en video.

Tid: 1992-93. Budget: 2.500.000 kr.

Som opfølgning på projektet iværksatte Det Tværministerielle Børneudvalg en række forsøg inden for daginstitutionsområdet, folkeskoleområdet, idrætssområdet og biblioteksområdet. Kulturens Børn har administreret forsøgene på de to sidstnævnte områder, hvor der deltog henholdsvis 10 idrætsforeninger og biblioteker i 10 kommuner. Der er udsendt en inspirationspjece og to evalueringsrapporter om forsøgene.

Tid: 1994-96 og 1995-97. Budget: 350.000 kr. og 650.000 kr.

De etablerede kulturinstitutioners formidling til børn og unge

En forsøgsordning med støtte til de etablerede kulturinstitutioners formidling til børn og unge. Ordningen blev administreret af Kulturens Børn i samarbejde med Teaterrådet og Statens Museumsnævn. I alt ni institutioner fordelt på tre museer, tre teatre og tre symfoniorkestre har deltaget i ordningen. Der er udarbejdet en evalueringsrapport om erfaringerne.

Tid: 1994-96. Budget: 2.500.000 kr.

Forsøgsordningen Tusindkunst

Forsøgsordning, der skal give kunst og kultur en mere synlig plads i børns hverdag i børnehaver, skoler, fritidsklubber m.v. 19 kommuner deltager i ordningen, som gennemføres i et samarbejde med Kirkeministeriet, Socialministeriet og Undervisningsministeriet og administreres af Kulturens Børn. Ordningen bliver evalueret løbende, ligesom erfaringerne fra de mange aktiviteter blive formidlet gennem et nyhedsbrev og jævnlige seminarer og kurser. Der

er udsendt en håndbog og to kunstnerkataloger i tilknytning til ordningen.

Tid: 1997-2000. Budget: 6.500.000 kr.

Kultur og det forebyggende arbejde

Udvalgsarbejde som led i handlingsplanen for de udsatte grupper af børn og unge under Det Tværministerielle Børneudvalg. Udvalget har deltagelse af Det Kriminalpræventive Råd, Kulturministeriet, Socialministeriet, Sundhedsstyrelsen og Undervisningsministeriet, og arbejdet er foreløbig resulteret i rapporten »Kultur som dynamo i det forebyggende arbejde« og forslag til en styrket indsats på området. Udvalget arbejder p.t. med planlægning af en række nye initiativer, herunder øget informationsvirksomhed, et modelkommuneforsøg m.v. Kulturens Børn har sekretariatsfunktionen.

Tid: 1996-99. Budget: 650.000 kr.

Projekt Musiske Skoler

Projektet har afprøvet forskellige modeller for etablering af musiske skoler i kommunerne. 10 kommuner deltog i arbejdet, der omfattede områderne: musik, billedkunst, drama og dans. Kulturens Børn og Statens Musikråd støttede projektet og deltog i følgegruppen i samarbejde med Dansk Amatør Teater Samvirke og Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder. Der er udsendt en evalueringsrapport om forsøget.

Tid: 1995-97. Budget: 900.000 kr.

Væksthuset - kvalitetsudvikling og talentpleje
Forsøgsordning med støtte til kvalitetsudvikling og talentpleje inden for den professionelle børnekultur. Ordningen omfattede det første år: Dansescenen (København), Det Danske Videoværksted (Haderslev) og Børneteater-sammenslutningen (BTS). Det andet år blev ordningen begrænset til kun at omfatte Dansescenen i samarbejde med Københavns Kommune og Københavns Amt. Der er udsendt en rapport om idégrundlaget og erfaringerne.

Tid: 1998-99. Budget: 900.000 kr.

Modelkommune Viborg

Et modelkommuneforsøg i samarbejde med Viborg Kommune med det formål at styrke og udvikle kommunens indsats på det børnekulturelle område i en bred forstand. Forsøget indtager alle relevante parter i kommunen og sker i et tæt samarbejde med byrådet og de implicerede forvaltninger. Der er iværksat en løbende evaluering af forsøget.

Tid: 1998-2000. Budget: 1.850.000 kr.

Hermed slutter redegørelsen.

4. møde

Tirsdag den 12. oktober 1999 kl. 13.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Kristian Jensen (V).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

3) Spørgsmål til ministre.
(Spørgetime).

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til statsministeren og justitsministeren [om den stigende indvandrevold og bandekriminalitet].

Af Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

5) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til statsministeren [om det ekstraordinære topmøde i Tampere den 15.-16. oktober 1999].

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Søndergaard (EL).
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

6) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til undervisningsministeren [om bedre undervisningsbetingelser i folkeskolens normalklasser].

Af Frank Dahlgaard (UP).
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

7) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til statsministeren [om unionsudviklingen i EU].

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

8) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til justitsministeren, forsvarsministeren og forskningsministeren [om den parlamentariske kontrol med Echelon].

Af Keld Albrechtsen (EL) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

9) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til statsministeren [om at give børnefamilierne bedre mulighed for at skabe sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv].

Af Jann Sjørnsen (KRF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

10) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 7:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om den danske holdning til Europa-Kommissionens forslag til EU's forhandlingsposition ved de kommende forhandlinger i WTO].

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

11) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om udviklingen i det europæiske samarbejde og om regeringens politik i forhold til de danske forbehold].

Af Jacob Buksti (S), Charlotte Antonsen (V), Lene Espersen (KF), Mimi Jakobsen (CD) og Elisabeth Arnold (RV).
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

12) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til arbejdsministeren [om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at begrænse eller undgå anvendelsen af kollektive kampskridt inden for samfunds vigtige områder i sundhedssektoren, samtidig med at lønmodtagernes rettigheder i nødvendigt omfang sikres].

Af Ole M. Nielsen (KRF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 6/10 99).

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 2:
Forslag til lov om ændring af ejendomsværdi-skatteoven. (Begrænsningsregel for andre end pensionister m.fl. og indfasning af indkomst-regulering).

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 5/10 99. Første behandling 7/10 99.
Betænkning 7/10 99).

14) Forhandling om redegørelse nr. R 2:
Kulturministerens redegørelse af 6. oktober 1999 om regeringens børnekulturpolitiske indsats.

(Redegørelsen anmeldt 6/10 99. Redegørelsen givet 6/10 99. Meddelelse om forhandling 6/10 99).

15) Første behandling af lovforslag nr. L 11:
Forslag til lov om ændring af lov om dyrlæge-gerning m.v. (Etablering af et register over forbruget af veterinære lægemidler).
Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).
(Fremsat 6/10 99).

16) Første behandling af lovforslag nr. L 12:
Forslag til lov om ændring af lov om foderstof-fer. (Indberetning om køb og salg af tilsæt-ningsstoffer, indgriben mod sundhedsfarlige foderstoffer m.m.).

Af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen).
(Fremsat 6/10 99).

Meddelelser fra formanden

Formanden:

I skrivelse af 12. oktober 1999 har medlemmer af Folketinget Kirsten Jacobsen, Kim Behnke, Tom Behnke og Thorkild B. Frandsgaard med-delt mig, at de ikke længere repræsenterer Fremskridtspartiet i Folketinget, og at de indtil næste folketingsvalg vil forvalte deres mandat i Folketinget under gruppenavnet Frihed 2000.

Medlemmer af Folketinget Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om udbetaling af fulde dagpenge ved børnepasningsorlov på grund af manglende pasningstilbud.
(Beslutningsforslag nr. B 4).

Forslag til folketingsbeslutning om reform af lovgivningen om førtidspension.
(Beslutningsforslag nr. B 5).

Medlemmer af Folketinget Jette Gottlieb (EL) og Søren Kolstrup (EL) har meddelt mig, at de øn-sker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en miljølov for børn (sikkerhed og sundhed for børn i dag-institutioner m.v.).
(Beslutningsforslag nr. B 6).

Medlemmer af Folketinget Yvonne Herløv Andersen (CD), Sonja Albrink (CD), Peter Duetoft (CD) og Mimi Jakobsen (CD) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til finansministeren:

»Hvor langt agter regeringen at gå med omlæg-ning fra solidarisk skattefinansiering af samfun-dets velfærdsydelse til brugerbetaling, og hvad agter regeringen at foretage sig for at få skabt nogle overordnede retningslinjer og principper, så brugerbetaling ikke blot af befolkningen opfattes som en ekstra skat, der sniger sig ind i ubemærkedhed?«

(Forespørgsel nr. F 19).

Medlemmer af Folketinget Jann Sjørnsen (KRF), Knud Erik Hansen (SF) og Søren Søndergaard (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille føl-gende forespørgsel til indenrigsministeren:

»Hvilke forslag til opløbninger i udlændinge-lovgivningen og den administrative praksis på området finder ministeren, at sommerens debat om den stramme udlændinge- og flygtninge-politik kan give anledning til?«

(Forespørgsel nr. F 20).

Medlemmer af Folketinget Arne Melchior (CD), Sonja Albrink (CD), Peter Duetoft (CD) og Mimi Jakobsen (CD) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til indenrigsministe-ren og skatteministeren:

»Hvad kan ministrene oplyse om planer til forøgelse af turismen til Danmark, herunder om